

Огороднік М. А., Ковтун А. В., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Рушак І. Я., старший викладач

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ У СФЕРІ АВІАЦІЇ В УКРАЇНІ

Екологічна безпека є такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей [1].

Основне забруднення атмосферного повітря авіацією відбувається у зв'язку з використанням газового палива, а саме: вуглець СО, окисли азоту, окисли сірки, тверді частки вуглецю у вигляді сажі, що утворюється при неповному згорянні газу, трапляються також викиди з повітряного судна і вихідного палива тощо [2].

Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища несуть особи винні у порушенні прав громадян на екологічно безпечне навколишнє природне середовище, порушенні норм екологічної безпеки, порушенні екологічних вимог при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції, введенні в дію, експлуатації та ліквідації підприємств, споруд, пересувних засобі та інших об'єктів, допущенні наднормативних аварійних і залпових викидів і скидів забруднюючих речовин та інших шкідливих впливів на навколишнє природне середовище тощо. За порушення вимог екологічної безпеки в галузі авіації чинним законодавством України передбачено настання адміністративної, кримінальної, цивільної та дисциплінарної відповідальності.

Здійснення державного нагляду за дотриманням на території України та в межах її повітряного простору всіма суб'єктами авіаційної діяльності вимог екологічної безпеки покладається на Державну службу України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації.

Авіаційними правилами України встановлено максимальний допустимий рівень шуму під час експлуатації повітряного судна, емісії авіаційних двигунів та електромагнітного випромінювання об'єктів авіаційної діяльності.

У разі якщо рівень шуму під час експлуатації цивільного повітряного судна перевищує встановлений гранично допустимий рівень шуму, уповноважений орган з питань цивільної авіації має право обмежити або заборонити польоти такого повітряного судна [3].

Фактичні витрати на заходи, спрямовані на зменшення та запобігання негативному впливу шуму та викидів забруднюючих речовин в аеропорту

та на території поблизу нього, що визначаються авіаційними правилами України, здійснюються за рахунок плати (аеропортових зборів) за шум повітряного судна та емісію авіаційних двигунів з урахуванням рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації та відповідно до авіаційних правил України тільки в тих аеропортах, де існують проблеми, пов'язані з авіаційною діяльністю.

Ринкові заходи щодо обмеження або зменшення емісії, що впливає на глобальну зміну клімату, запроваджуються з урахуванням рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) та відповідно до законодавства України.

Одним із заходів запобігання шкідливому впливу повітряних суден на навколишнє природне середовище та життя і здоров'я людей є встановлення в конкретних районах мінімальної висоти польоту. Над заповідниками забороняється політ повітряними суднами на висоті нижче 2000 метрів над землею. Забороняється політ над густонаселеними районами великих міст, містами чи селищами або над скупченням людей поза приміщеннями на висоті менше 300 метрів, а також у будь-яких інших районах на висоті менше 150 метрів над землею або водною поверхнею (крім випадків коли це потрібно при зльоті або посадці або коли на польоті нижче зазначених висот видається дозвіл Державної авіаційної адміністрації України).

Аеропорти України здійснюють вплив на довкілля через стаціонарні джерела прямої та непрямої дії на навколишнє середовище, які розташовані в авіатехнічній базі, аеровокзальному комплексі з привокзальною площею, складах паливно-мастильних матеріалів, котельних, сміттєспалювальних станціях [4]. В межах аеропортів встановлюються санітарно-захисні зони навколо об'єктів, що є джерелами шкідливого впливу на довкілля. Такі зони встановлюються навколо аеродромів, радіолокаційних станцій, місць розміщення відходів.

Література

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
2. Боярська З. І. Екологічні аспекти безпеки цивільної авіації в Україні / З. І. Боярська // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2012. – № 3. – С. 10-15.
3. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.
4. Краснова Ю. Регулятивно-стимулюючі заходи правового забезпечення екологічної безпеки в галузі авіації / Ю. Краснова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2011. – Вип. 86. – С. 73-77.